

- ✚ **Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2008r. Nr 14 poz. 92 – t.j.).**
- ✚ **Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007r. Nr 70 poz. 47 – t.j. ze zm.),** która jest aktem prawnym, podkreślającym fakt, iż prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań gminy.
- ✚ **Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.z 2005 r. Nr 179 poz. 1485 ze zm.).**
- ✚ **Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003 Nr 96 poz. 873 ze zm.),** która wprowadza kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Dąbrowa Chełmińska sporządzona została przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Chełmińskiej w oparciu o materiały sprawozdawcze i analizy, informacje i dokumenty przygotowane przez poszczególne referaty Urzędu Gminy, jednostki administracji publicznej takie jak: Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy, Posterunek Policji, Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zarząd Gminny Ochotniczych Straży Pożarnych, Zespół Oświaty Samorządowej, pedagoga szkolnego.

Działania zakładane w strategii będą kierowane w szczególności do środowisk wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Obrazując obszary problemów społecznych posłużyliśmy się również autopsją wynikającą z doświadczenia zawodowego pracowników tut. GOPS-u. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Chełmińskiej posiadają wiedzę na temat kwestii społecznych dotyczących osoby, które od wielu już lat korzystają z pomocy tejże instytucji. Znamy bardzo dobrze swoich podopiecznych ich bolączki, potrzeby i możliwości. W tej sytuacji zdajemy sobie sprawę z tego jakie działania warto podjąć, by poprawić sytuację najuboższych mieszkańców gminy. W strategii umieściliśmy informacje i wskazówki innych instytucji, które również działają na rzecz zagrożonych marginalizacją środowisk. Zamierzenia zawarte w tym dokumencie są w

zupełności odbiciem tego co można i należy zrobić, by zmniejszać grono osób społecznie wykluczonych, uzależnionych od wsparcia tut. GOPS-u. Warto podkreślić iż, sprawą priorytetową jest i będzie większy nacisk na niepieniężne formy wsparcia w postaci pracy socjalnej z klientem celem usamodzielniania, bowiem pomoc społeczna powinna w myśl ustawy: „nie tylko pomagać w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb osób, które z niej korzystają, ale także podejmować działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem”, przez indywidualne podejście do każdego klienta GOPS-u, poprzez analizę jego sytuacji życiowej, bytowej i jego możliwości i potrzeb, gdzie : „rodzaj, forma, i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy”. Ważnym elementem jest aktywizowanie podopiecznych do działania, gdzie: „Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej obowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej”.

Klienci pomocy społecznej z terenu gminy Dąbrowy Chełmińskiej dzielą się na trzy charakterystyczne grupy:

- osoby chore, niepełnosprawne, w podeszłym wieku, które nie są w stanie poradzić sobie bez pomocy tut. Ośrodka,
- osoby lub rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej, zawodowej bądź zdrowotnej i bez wsparcia GOPS-u nie przezwyciężą problemów. Chętnie podejmują współpracę i korzystają z zaleceń pracowników socjalnych,
- osoby i rodziny, które od lat znajdują się w trudnej sytuacji materialnej, zawodowej i przyjmują pasywną i zarazem roszczeniową postawę. W trakcie rozmowy z pracownikiem socjalnym obiecują współpracę i podjęcie aktywności, niestety nigdy nie wywiązują się z tych obietnic lub szybko rezygnują z wszelkich wysiłków w celu poprawy swej sytuacji. To osoby, które wyspecjalizowały się w uzyskiwaniu różnego rodzaju świadczeń socjalnych.

Strategia bierze pod uwagę każdą z tych grup bo wszystkie są zagrożone marginalizacją. Jednakże na bazie doświadczeń i wiedzy chcemy opracować plan co do kwestii dotyczącej stosowania adekwatnych form pomocy jakimi należy objąć osoby ze względu na przynależność do określonej kategorii klientów.

Zakładamy również zwiększenia możliwości współpracy organizacji państwowych jak i pozarządowych w celu niesienia jak najskuteczniejszej i interdyscyplinarnej pomocy osobom ze środowisk wykluczonych społecznie bądź zagrożonych tym zjawiskiem.

ROZDZIAŁ I

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY DĄBROWA CHEŁMIŃSKA

POŁOŻENIE I OBSZAR

Gmina Dąbrowa Chełmińska znajduje się w województwie Kujawsko-Pomorskim i należy do Powiatu Bydgoskiego. Gmina leży na prawym brzegu Wisły. Zajmuje obszar 12.462 ha. Jest typowo Gminą rolniczą, gdzie 40% jej powierzchni zajmują grunty rolne, natomiast 47% stanowią lasy. Pozostałe grunty (pod budynkami, podwórzami itp.) zajmują ok. 13% terenu Gminy. Na obszarze Gminy Dąbrowa Chełmińska znajdują się 22 wsie połączone w 14 sołectw. Gmina sąsiaduje z następującymi gminami: Bydgoszcz, Unisław, Zławieś Wielka, Solec Kujawski i Dobrcz.

DEMOGRAFIA

Liczba ludności w Gminie Dąbrowa Chełmińska z roku na rok wzrasta. Ma to ścisły związek z rozwojem budownictwa mieszkaniowego, atrakcyjnością terenów i bezpośrednim sąsiedztwie z dużym miastem.

Tabela nr 1. Statystyka mieszkańców gminy według wieku i płci w latach 2001-2006.

WIEK	PLEĆ	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
0-18 lat	M	1059	1019	978	977	965	988
	K	1011	981	961	963	964	948
19-65 lat 19-60 lat	M	2101	2139	2201	2252	2311	2342
	K	1902	1952	2000	2050	2100	2155
Powyżej 65 lat	M	252	265	271	267	275	275
Powyżej 60 lat	K	495	499	505	513	508	518
ogółem	M	3412	3423	3450	3496	3551	3605
	K	3408	3432	3466	3526	3572	3621
	M+K	6820	6855	6916	7022	7123	7226

Źródło: Dane dotyczące ewidencji ludności z BIP Dąbrowy Chełmińskiej.

Dane wskazują na to, że na Naszym terenie dominującą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, na kolejnym miejscu znajdują się osoby w wieku przedprodukcyjnym, a najmniej liczną grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Interesującym jest fakt, że dzieląc mieszkańców ze względu na płeć zauważamy znaczną przewagę liczebną mężczyzn nad kobietami, zarówno w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym jak i produkcyjnym. Tylko w kategorii osób w wieku poprodukcyjnym kobiet jest więcej niż mężczyzn.

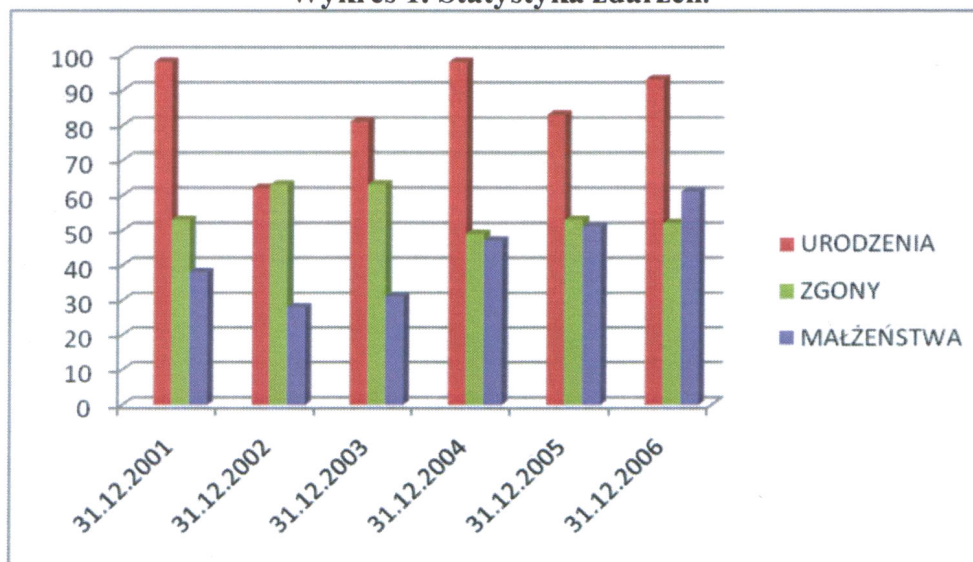
Oceniając w poszczególnych latach przyrost naturalny od 2001 do 2006 roku, nie zmienił się on diametralnie. Występują tendencje stałego przyrostu naturalnego. Podobnie w przypadku corocznej liczby zgonów. Na terenie Gminy liczba urodzeń przewyższa liczbę zgonów. Sytuację tą obrazuje poniższa tabela zawierająca szczegółową statystykę zdarzeń rzeczywistych dla Gminy Dąbrowa Chełmińska.

Tabela nr 2. Statystyka zdarzeń rzeczywistych dla gminy Dąbrowa Chełmińska.

ZDARZENIE	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
URODZENIA	98	62	81	98	83	93
ZGONY	53	63	63	49	53	52
MAŁŻEŃSTWA	38	28	31	47	51	61

Źródło: BIP Dąbrowa Chełmińska.

Wykres 1. Statystyka zdarzeń.

Źródło: BIP Dąbrowa Chełmińska.

Interesującym jest fakt, iż na przełomie kilku ostatnich lat systematycznie zwiększa się liczba zawieranych małżeństw.

WALORY TURYSTYCZNE

Walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy oraz jej położenie w zakolu rzeki Wisły sprawiły, że prawie połowa powierzchni została włączona w granice „Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego”. Na terenie gminy znajdują się cztery rezerваты przyrody:

- rezerwat brzozy karłowatej w miejscowości Linie,
- las mariański, znajdujący się w okolicach Ostromecka. Stanowi on interesującą wyspę grodu-lasu dębowo-grabowego. Przez rezerwat przebiega żółty szlak turystyczny. Na południowym skraju znajdują się źródła wody mineralnej,
- rezerwat czapli znajduje się we wsi Reptowo,
- rezerwat „wielka kępa ostromecka” leży na tarasie zlewowym. Przedmiotem ochrony jest las łągowy, wierzbowo-topolowy i wiązowo-jesionowy.

Obszar parku reprezentuje dużą wartość dla turystyki poznawczej. Liczne pomniki przyrody i użytki ekologiczne są atrakcyjnym walorem dla rekreacji i turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej.

GOSPODARKA

Gmina Dąbrowa Chełmińska jest gminą o charakterze rolniczym i usługowym. Z roku na rok rozwija się drobna przedsiębiorczość. Większość podmiotów gospodarczych stanowią firmy osób fizycznych, działające w dziedzinie handlu, naprawy oraz w sferze budowlanej i produkcyjnej. Działalność gospodarcza rozwija się najszybciej w takich miejscowościach jak: Dąbrowa Chełmińska, Strzyżawa i Ostromecko. Liczba przedsiębiorców na terenie gminy wynosi 421. Do największych przedsiębiorców na terenie gminy zaliczają się:

- Wody Mineralne Ostromecko w Ostromecku (liczba zatrudnionych-176)
- Globus Polska Sp. z o. o. Oddział w Dąbrowie Chełmińskiej (liczba zatrudnionych-150)
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowe Unimat w Otowicach (liczba zatrudnionych-124)
- Dulcet Sp. jawna w Strzyżawie (liczba osób zatrudnionych-70).

Tabela nr 3. **Struktura branżowa firm na terenie gminy Dąbrowa Chełmińska.**

Lp.	Rodzaj działalności	Liczba podmiotów
1.	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	3
2.	Przetwórstwo przemysłowe	12
3.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1
4.	budownictwo	28
5.	Handel i naprawy	77
6.	Hotele i restauracje	8
7.	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	13
8.	Pośrednictwo finansowe	2
9.	Nauka	2
10.	Administracja	2
11.	Edukacja	1
12.	Ochrona zdrowia	1
13.	Pozostałe usługi	104

Źródło: Dane ewidencji działalności gospodarczej gminy Dąbrowa Chełmińska.

KOMUNIKACJA

Przez teren Gminy przechodzą linie kolejowe. Z powodu nierentowności są dziś nieczynne. Pociągi na tych liniach zostały od stycznia 2000 roku wycofane z ruchu. W roku 2008 dokonano prac remontowych na liniach kolejowych i jest szansa, że w listopadzie br.

mieszkańcy będą mogli przemieszczać się między Bydgoszczą a Toruniem za sprawą szynobusów.

Transport wodny nie jest obecnie zorganizowany. Potencjalne możliwości wynikające ze stanu istniejącego jakim jest położenie Gminy na prawym brzegu Wisły są walorem Gminy umożliwiającym jej rozwój.

Przewozy pasażerów odbywają się za sprawą PKS-ów, które kursują pomiędzy trzema większymi miastami położonymi najbliżej gminy. Są to Chełmno, Bydgoszcz i Toruń. Przewóz pasażerów pomiędzy Bydgoszczą a Dąbrową Chełmińską odbywa się także za sprawą prywatnych linii tzw. „mini busów”. Stąd dojazdy do w/w miast nie powinny sprawiać mieszkańcom większych problemów. Przez obszar gminy przechodzą główne drogi wojewódzkie. Drogi o nawierzchni utwardzonej mają łączną długość 47 km, w tym drogi wojewódzkie 3.7 km, a gminne 9.8 km. Wszystkie większe miejscowości mają połączenie z drogami wojewódzkimi – można do nich dojechać drogą utwardzoną. Na ogólną długość 75.6 km dróg w gminie stanowi to dobry prognostyk dla jej rozwoju, tym bardziej, że każdego roku oddaje się kilka kilometrów nowych, utwardzonych dróg.

EDUKACJA

Na terenie Gminy Dąbrowa Chełmińska od września 2008r. edukację realizują 3 szkoły : Zespół Szkół w Dąbrowie Chełmińskiej, Zespół Szkół w Ostromecku, Zespół Szkół w Czarzu. Do czerwca 2008r. realizowana również przez Szkołę Podstawową w Wałdowie Królewskim. W szkołach : Dąbrowa Chełmińska, Ostromecko, Czarze, istnieją przedszkola oraz gimnazja.

Od września 2008r. prosperują przedszkola finansowane ze środków unijnych w miejscowościach: Wałdowo Królewskie, Otowice, Janowo i Czemplewo.

We wszystkich szkołach znajdują się bardzo dobrze wyposażone sale komputerowe oraz sale gimnastyczne. Uczniowie wszystkich szkół uczą się języków obcych : angielski i niemiecki.

Uczniowie z okolicznych wsi dowożeni są do szkół . Organizowane są również wyjazdy na basen, do kina, teatru, filharmonia, akademii muzycznej, szkoły leśnej itp.

Po zajęciach organizowane są zajęcia pozalekcyjne i kółka zainteresowań m.in. : Szkolne Koło Krajoznawczo-Turystyczne, Szkolne Koło Sportowe, teatralne, polonistyczne, matematyczne, fotograficzno-informatyczne, przyrodnicze, muzyczne, językowe.